

2.1. SCHALEN, OPGAVEN EN MAATREGELEN

Groenblauwe maatregelen grijpen aan op verschillende schaalniveaus: wijk, straat, complex, individuele woning. Dit handvat geeft een overzicht.

Schalen, opgaven en maatregelen

Er zijn heel veel mogelijkheden voor het vergroenen van een stad. De maatregelen kunnen aan verschillende opgaven tegelijkertijd bijdragen. De maatregelen spelen zich op verschillende schaalniveaus af, van het gebouw zelf via het kavel naar de straat en naar de hele wijk. Daarvoor staan verschillende partijen aan de lat: de woningcorporatie, de gemeente, het waterschap en soms de bewoners.

In bijgaand overzicht staan alle relevante doelen voor klimaatadaptatie, gezondheid en biodiversiteit met de bijbehorende maatregelen, verdeeld over de schaalniveaus. Daarbij zijn maatregelen in vetgedrukt oranje aangegeven wanneer de woningcorporatie daar de leiding in zou moeten nemen.

Groenblauwe maatregelen kunnen ingezet worden op verschillende schaalniveaus: wijk, straat, tuin/kavel of gebouw

Oranje gekleurde, vetgedrukte tekst betreft prioriteiten voor corporaties gebaseerd op huidige situaties en doelstellingen

Klimaatadaptatie	Gebouw	Kavel/tuin	Straat	Wijk
Koele woning	Bovenste verdieping: isolatie dak en/of groenblauwe daken Zonwering ramen (luiken, luifels, folie) Groengevels op zuid/oost/west	Grote bomen tussen zon en woning, vooral oost- en westzijde gebouw	Grote bomen tussen zon en woning, vooral oost- en westzijde gebouw	
Koele plek rond woning (zitten, spelen)		Coolspot in binnentuin (schaduwplek onder grote bomen / pergola) Speelwater voor kinderen Groen in plaats van verstening	Grote bomen	
Koele plek wijkniveau (rondje wijk, spelen)				Coolspot (minimaal 200m ² = 4 grote bomen) Speelwater
Koel gezond vervoer (woon-werk / school)			Bomen langs fiets- en wandelroute	Bomen langs fiets- en wandelroute
Voorkomen wateroverlast vastgoed	Groenblauw dak met flinke waterberging	Waterbergend groen en waterbergende verharding Indien mogelijk infiltratiegroen (rain garden / wadi)	Waterbergend groen en waterbergende verharding	Waterbergend groen en waterbergende verharding Indien mogelijk infiltratiegroen (rain garden / wadi)
Voorkomen wateroverlast straat en wijk		Waterbergend groen en waterbergende verharding Indien mogelijk infiltratiegroen (rain garden / wadi)	Waterbergend groen en waterbergende verharding	Waterbergend groen en waterbergende verharding Indien mogelijk infiltratiegroen (rain garden / wadi)
Voorkomen droogte (fundering gebouw)		Aanvulling grondwater door infiltratie	Aanvulling grondwater door infiltratie	Aanvulling grondwater door infiltratie Peilbeheer waterschap (laag Nederland)
Voorkomen stormschade en droogteschade aan groen	Goede kwaliteit groeiplaats dak/ gevelgroen	Goede kwaliteit groeiplaats groen in tuin	Goede kwaliteit groeiplaats groen in plantsoen	Goede kwaliteit groeiplaats groen in park en plantsoen

Oranje gekleurde, vetgedrukte tekst betreft prioriteiten voor corporaties gebaseerd op huidige situaties en doelstellingen

Gezondheid en welzijn	Gebouw	Kavel/tuin	Straat	Wijk
Rustgevend uitzicht (tegengaan stress thuis)	Groengevel tegenoverliggend pand	Groene tuin, bomen	Bomen, struiken	Tegenoverliggend plantsoen
Rustgevende verblijfsplek	Toegankelijk groendak	Groene, rustige tuin met zitgelegenheid		Groen, rustig plantsoen of plein met zitgelegenheid
Rustgevende route (rondje om)		Groene voortuinen, geveltuinen	Rustige wandelroute door straten met veel beplanting	Rustige wandelroute door wijk met veel beplanting
Actief transport - wandelen (woon-werk / school)			Aantrekkelijke groene route	Aantrekkelijke groene route
Actief transport - fietsen (woon-werk / school)			Aantrekkelijke groene route	Aantrekkelijke groene route
Ontmoetingsplekken (sociale cohesie)	Toegankelijke daktuin	Moestuin en /of speeltuin in gemeenschappelijke binnentuin		Stadslandbouw Natuurlijke speeltuin
Ontmoeten onderweg (route)			Aantrekkelijke groene route	Aantrekkelijke groene route

Biodiversiteit	Gebouw	Kavel/tuin	Straat	Wijk
Behoud gebouw bewonende soorten (huismus, gierzwaluw, dwergvleermuis)	Nestvoorzieningen in de gevel	Bloemrijkgrasland (voedsel) Vijver (drinkwater)	Insecten ondersteunende straatbomen, ecologische bermen, borders en geveltuinen	Perken, plantsoenen en wijkparken met ecologische inrichting en beheer
Behoud overige stadsvogels	Groengevel (klimop en wilde wingerd)	Dichte struiken en bomen (schuilgelegenheid) Vijver (drinkwater)	Insecten ondersteunende straatbomen, ecologische bermen, borders en geveltuinen Zaadvormde en besdragende planten	Perken, plantsoenen en wijkparken met ecologische inrichting en beheer
Behoud bestuivende insecten (vlinders, zweefvliegen en bijen)	Natuurdak Groengevel (klimop en wilde wingerd)	Nectarplanten (bloeiende bomen en struiken, vaste planten, bloemrijk grasland)	Insecten ondersteunende straatbomen, ecologische bermen, borders en geveltuinen	Perken, plantsoenen en wijkparken met ecologische inrichting en beheer
Natuurbeleving	Nectarplanten op balkons	Rustplekken en wandelmogelijkheden door inheems groen	Insecten ondersteunende straatbomen, ecologische bermen, borders en geveltuinen	Perken, plantsoenen en wijkparken met ecologische inrichting en beheer

Colofon

Dit handvat is onderdeel van de Groencatalogus Sociale Woningbouw, het eindproduct van het Topsector project Prettig Groen Wonen. Het project liep van 1 maart 2019 t/m 31 december 2021. Het is gefinancierd door Topsector Tuinbouw en Uitgangsmaterialen, de gemeente Den Haag en de woningcorporaties Staedion, Vestia en Haag Wonen. Projectpartners waren Wageningen Environmental Research (onderdeel van de WUR), het Wellantcollege in Rijswijk (nu onderdeel van Yuverta) en Van Hall Larenstein in Velp.

Auteurs: Robbert Snep, Judith Klostermann

Illustraties en vormgeving: Ineke Weppelman

Foto's: Judith Klostermann, tenzij anders vermeld.

Teksten en afbeeldingen uit dit document mogen gebruikt worden met bronvermelding na overleg met de auteurs (robbert.snep@wur.nl, judith.klostermann@wur.nl, ineke.weppelman@wur.nl).

Dit document en alle andere onderdelen van de Groencatalogus Sociale Woningbouw zijn [hier](#) te vinden, op de website van het project Prettig Groen Wonen. Zie ook het webadres onderaan deze pagina.

15 december 2021, Wageningen

